

havākhyā indra nediya iti pragātha ṛigdvayātmako drashtavya ity arthaḥ |

16.

1. Indram vai | pūrvoktam indra nediya ityādikam pragātham śaśisitum ākhyāyikam āha | Indram vai etc.

17.

1. brāhmaṇaspatyam | athāsmīn marutvatīyaśāstre pra nūnam brahmaṇas patir ityādikam pragātham vidhatte | brāhmaṇaspatyam etc.

dvayor ṛicoḥ samūhaḥ pragāthaḥ | tathā cāśvalāyana āha | trīcāḥ pratipadanūcarā dvīcāḥ pragāthaḥ (5, 14, 7) iti | ṛigdvayam evānuśtūhanakāle trīcarūpeṇa pragrathyate, tasmād ayam pragātha. ity ucyate |

3. tau vā etau | samāmnāte dve eva ṛicau pragrathanena trīcarūpatayā sampādyete | pragrathanaprakāra ucyate | pra nūnam ity eṣā bhīhatīchandaskā | dvādaśākshareṇa trītiya-pādenāśtākshareṇa cānyair yuktatayā śaṭtriṇśadaksharasampatteḥ | seyam ṛik sakṛit paṭhanīyā | punar api tatratyam aśtāksharam caturthapādam dvir āmnāya śoḍaśāksharo 'rdharcāḥ sampādantiyāḥ | itarasyām ṛici prathamapādo dvādaśāksharo dvītiyapādo 'śtāksharah | etat sarvam militvā dvītiyā bhīhati sampadyate || tatratyam antimam aśtāksharapādam dvir abhyasya samāmnāta uttarārdhe dvādaśāksharam prathamapādam aśtāksharam uttarapādam ca paṭhitvā trītiyā bhīhati ca sampādantiyā | ayam eva pragrathanaprakāra indra nediya ed ihity atrāpi pragāthe yojantiyāḥ || tāv etau pragāthau punarādāyam punaḥ-punaḥ paṭhitam eva pādam ādāyādāya śasyete | sāmagais tu mādhyamdinapavamāne pragāthāv etāv astutau | tair astutayor hotrā śaṅsanam ayuktam | na hy atra kvacid api sāmagair astutam mantra-jātam punaḥ-punar ādāya śasyamānam dṛiṣṭam | evaṃ sati kasmāt kāraṇād astutayor atra śaṅsanam iti codyavādina āhuḥ || etac codyam anāsthāya parihāram anukṛtvāiva codyāntaram udbhāvayati |

4. pavamānoktham | marutvatīyaśāstram yad asti tad etat pavamānoktham mādhyamdinapavamānasambandhi śāstram | atra mādhyamdinapavamānastotra uccā te jātam andhasa ityādīṣu śaṭṣu gāyatrīṣu prathamam stuvate | tataḥ punaḥ sometyādīṣu śaṭṣu bhīhatīṣu stuvate | yady api dvīcātmakāḥ pragāthas tathāpi pūrvoktanyāyena pragrathya tīro bhīhatyāḥ sampādantiyāḥ | tāsu ca rauravasāma prāg udgātavyam tata upari yaudhājāyasāma gātavyam | evaṃ sati tīro bhīhatyāḥ sāmadvayārtham dvir āvartyamānāḥ śaṭ sampadyante | tathā pra tu dravetyādīṣu tīrīṣu trīṣṭupsu stuvate |